

TÜSİAD

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKAN YARDIMCISI
TUNCAY ÖZİLHAN'IN
“GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK REKABET
GÜCÜ” KONFERANSI”
AÇILIŞ KONUŞMASI

27 Kasım 2014
Sabancı Center, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite N: 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli sektör temsilcileri, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın kıymetli temsilcileri, değerli konuklar;

TÜSİAD'ın Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayiler Çalışma Grubu öncülüğünde gerçekleştirilen ve mevzuat, Ar-Ge ve inovasyon ekseninde hazırlanan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Rekabet Gücü çalışmasının temel bulgularını sizinle paylaşacağımız konferansımıza hepiniz hoş geldiniz. Sizleri, TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli konuklar,

Tarım sektörü, insanoğlunun en temel ihtiyacına, “beslenme ihtiyacına” cevap vermenin yanı sıra istihdama sağladığı katkı itibarıyla kırsal kalkınmanın da itici gücü konumunda bulunmaktadır. Dünya nüfusunun beşte birine iş sağlayan bu sektör ülkemizde ise işgücünün % 22 sini istihdam eder konumdadır. Öte yandan sanayi ve hizmetler alanlarındaki diğer sektörlerle ilişkisi düşünüldüğünde tarımın önemi daha da artmaktadır.

Günümüzde dünya nüfusundaki hızlı artış ve çevre sorunları neticesinde tehlikeye giren gıda arzı güvenliği, sektörün ekonomik ve sosyal önemiyetinin yanında stratejik boyutunu da öne çıkarmaktadır. Hızla artan ve 2050 yılında 9 milyara ulaşacağı tahmin edilen dünya nüfusu gıda fiyatları üzerinde de talep baskısına yol açmaktadır. Nitekim Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından yayınlanan Gıda Fiyatları Endeksi son 10 yıl içerisinde % 50 oranında bir artışa işaret etmektedir. Söz konusu artış özellikle alım gücünün yükseldiği gelişmekte olan ülkelerde kendini göstermektedir. OECD ülkeleri içerisinde, gıda fiyatları enflasyonunun en yüksek olduğu ülkeler arasında yer alan Türkiye ise bu kapsamda bir istisna değildir.

Gıda fiyatlarındaki ve dünya nüfusundaki bu artışa paralel olarak yağış rejimlerindeki istikrarsızlık, küresel sıcaklık artışı vb. etkenler sonucunda artan kuraklığın yanı sıra aşırı hızla artan kentleşme neticesinde ekilebilir alanlar da daralmaktadır. Söz konusu gelişmeler gıdada arz güvenliği sorununu gündeme getirmiştir. Geçtiğimiz iki yılda 805 milyon insanın açlık sorunuyla karşı karşıya oluşu bu sorunun boyutlarını ortaya koymaktadır. Geleceğimizi tehdit eden bu sorun sektörde sürdürülebilir bir yaklaşımı gerektirmektedir. Bir başka deyişle, üretim verimliliğini artıracak yenilikçi çözümlerin yanı sıra çevreye duyarlı uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yaklaşımın, üretim zinciri içerisinde çiftlikten sofraya kadar olan tüm süreçlerde benimsenmesi büyük önem taşımaktadır. 2011 yılında yayınladığımız ve TÜSİAD'ın sürdürülebilirlik vizyonunu ortaya koyan Vizyon 2050 Türkiye raporu kapsamında da belirtildiği üzere sürdürülebilir üretim, kaynaklara olan ihtiyacı en aza indirgeyen teknoloji seçimlerini gerektirmektedir. Tarımın temel girdilerinden biri olan suyun verimli kullanımına imkan sağlayacak tekniklere ağırlık verilmesi ve su kaynaklarının korunması bu kapsamda öne çıkan hususlardan biridir. Sektör için hayati önem arz eden bu konunun 10. Kalkınma Planı kapsamındaki Öncelikli Dönüşüm Programlarına da dahil edilmiş olması mutluluk vericidir.

Değerli Misafirler,

2007 yılı hariç olmak üzere geçtiğimiz 10 yılda sürekli büyüyen Türkiye tarım sektörü, ülkemizi dünyada yedinci, Avrupa'da ise en büyük tarım ekonomisi haline getirmiştir. 2023 yılı hedefleri dahilinde tarımsal GSYH'mızın 150 milyar dolar düzeyine, bir başka deyişle iki katına çıkarılması, tarım sektörü ihracatımızın ise yaklaşık %160'lık bir artışla 40 milyar dolar düzeyine ulaştırılması öngörülmektedir. Bu hedefleri yürekten destekliyoruz. Ancak söz konusu hedeflere ulaşmak daha rekabetçi bir tarım sektörüyle mümkün olacaktır. Bu çerçevede, sektörde bazı yapısal iyileştirmelere ihtiyaç olduğu aşikârdır. Bu ihtiyaçtan hareketle TÜSİAD Tarım ve Tarıma Dayalı Sanayiler Çalışma Grubu öncülüğünde hazırlanan ve sektöre yönelik politikalara katkı sağlayacağını umduğumuz Gıda, Tarım ve Hayvancılık Rekabet Gücü çalışması temel bulguları birazdan sizlere tanıtılacaktır. Ancak konuşmam vesilesiyle, söz konusu çalışma dahilinde öne çıkan ve özel önemde gördüğüm bazı hususlara dikkat çekmek istiyorum.

Bilindiği üzere tarım sektörü üreticilerin, işleyicilerin ve dağıtıcıların da dahil olduğu çok katmanlı bir yapıyı barındırmaktadır. Bu itibarla çiftlikten sofraya kadar olan süreç içerisinde yapılacak bir iyileştirme bütüncül bir bakış açısını gerektirmektedir. Söz konusu yaklaşım dahilinde daha verimli, katma değeri yüksek bir sektörel döngüyü hedeflemeliyiz. Bu noktada, sanayiciler olarak çiftçinin rolünü son derece önemli görüyoruz. Zira, üretim verimliliğinin artırılmasının ve ürün kalitesinin yükseltilmesinin çiftçinin refahının yükseltilmesiyle mümkün olabileceğine inanıyoruz.

Sektörde rekabetçiliği etkileyen bir diğer kritik unsur ise ölçek büyüklükleridir. Ülkemizde uzun yıllardır devam etmekte olan arazi bölünmesi sorunu üretim verimliliğinin önündeki en büyük engellerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada son yıllarda hız kazanan arazi toplulaştırma çalışmalarını ve geçtiğimiz aylarda kabul edilen ölçek büyüklüklerine ilişkin yasal düzenlemeyi memnuniyetle karşılıyor, bu çalışmaların devam etmesi gerektiğine inanıyoruz.

Ülkemizde tarımsal ölçek büyüklüklerinin sınırlı oluşu üretim verimliliğinin yanı sıra sektörde Ar-Ge yatırımlarının da istenen seviyeye ulaşmasında belirleyici olmaktadır. Tarıma yönelik Ar-Ge harcamalarında, OECD ülkeleriyle karşılaştırıldığında, ülkemizin oldukça gerilerde yer aldığı görülmektedir. Küresel rekabet ekseninde Ar-Ge, sektörde sürdürülebilirliğin temini ve ürün kalitesinin yükseltilmesi bakımından hayati konumdadır. Bu çerçevede, ülkemizin tarım ve gıdada hedeflenen noktaya ulaşması için Ar-Ge yatırımlarının artırılması şarttır. Bu noktada yakın zamanda açıklanan teşvikler de dahil olmak üzere atılan adımları önemsiyor ve devamını bekliyoruz.

Değerli Katılımcılar,

Saymış olduğum tüm bu alanlarda iyileştirme amacıyla alınan tüm tedbirler ancak katılımcı bir yaklaşımla başarıya ulaşacaktır. Bir başka deyişle güçlü bir tarım sektörü güçlü bir kurumsal etkileşimle mümkündür. Bu bağlamda özel sektör ve kamu işbirliğinin geliştirilmesi ve kurumlar arası iletişimin güçlendirilmesinin yanı sıra, sektörde kooperatifleşme ve kümelenme çalışmalarının desteklenmesi de kritik önem taşımaktadır.

TÜSİAD tarafından yapılan ve bugün sizlere tanıtılacak olan çalışmamızın bu konular dahilindeki tartışmalara da katkı sağlayacağına inanıyoruz. Sözlerime son vermeden önce raporumuzun hazırlanmasında emeği geçenlere ve bugün burada bulunan siz değerli misafirlerimize teşekkür eder saygılarımı sunarım.